

мотивації майбутніх інженерів-енергетиків щодо подальшої зацікавленості в іншомовній підготовці. Як результат виник мотив, який конкретизує дії здобувачів вищої освіти у навчальній роботі – розпочати інтенсивне вивчення іноземної мови, покращити рівень володіння іншомовних знань чи удосконалити мовленнєві вміння і навички.

Підсумовуючи зазначене вище, можна зробити висновок, що комунікативні ситуації іншомовно-професійного характеру з елементами дискусії є ефективними для підвищення інтересу здобувачів вищої освіти до вивчення іноземної мови у процесі професійної підготовки та позитивно впливають на розвиток мотиваційної сфери, яку формують внутрішня потреба, професійний мотив, бажання засвоїти метамову спеціальності, прагнення до самовдосконалення іншомовними засобами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білан Н. М. Дослідження мотиваційної сфери майбутніх інженерів-енергетиків до вивчення іноземної мови. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. Зб. наук. праць ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний вищий навчальний заклад імені Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький : СКД, 2019. Вип. 10. С. 9–24.

2. Білан Н. М. Формування іншомовної компетентності майбутніх інженерів-енергетиків засобами проєктних технологій у технічних університетах : дис. ... д-ра філософії : 015. Тернопіль, 2022. 350 с.

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ЇЇ ІНСТРУМЕНТАРІЙ У ВИБОРІ МОВЛЕННЄВОЇ ПОВЕДІНКИ

Олексій Мугир

аспірант кафедри романо-германської філології

національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

У сучасній методиці навчання іноземних мов питання спів-вивчення мови та культури дедалі частіше описуються з позицій соціокультурної компетентності. Поняття «соціокультурна компетентність» міцно увійшло в теорію і практику викладання іноземних мов. Відсутність навичок соціокультурної компетентності може значно ускладнити процес спілкування.

Соціокультурна компетентність – явище комплексне і складається з лінгвокраїнознавчого, соціолінгвістичного, соціально-психологічного та культурологічного компонентів.

Формування соціокультурної компетентності необхідно починати з перших ж занять. Сюди можуть входити тексти, зосереджені на розмовній

мові в усіх її основних сферах, що деталіз

ують найпоширеніші побутові ситуації; ретельно відібрані приклади, що розкривають основні цінності та поняття культури мови, що вивчається мови, що вивчається, а також включають зразки правильного і неправильного використання лексики, фразеології та граматики цієї мови. Одним із джерел можуть слугувати тексти публіцистичного характеру, тому що саме в них відображаються не тільки події, що відбуваються в країні та світі, а й лексика, яка використовується носіями мови для позначення цих явищ.

Поділяємо думку проф. Косович О. В. щодо важливості реалізації принципу наочності з проєкцією на цілеспрямоване, функціонально адекватне використання графічної та образної наочності при навчанні англійської мови як демонстрації соціокультурної специфіки англійськомовного лінгвосоціуму, різних сфер його життя і життєдіяльності [4].

Соціокультурна компетентність передбачає: усвідомлення того, що мова є не тільки засобом пізнання та спілкування, а й формою соціальної пам'яті, «культурним кодом нації», розвиненим умінням зіставляти факти мови і факти дійсності; вміння бачити культурне тло, що стоїть за кожною мовною одиницею; знання культури, історії, традицій, звичаїв свого народу; вміння виявити регіонально значущі лексеми і розуміти їхню роль у тексті [1].

Виходячи зі специфіки вікових особливостей учнів, Аріян М.А. виокремлює такі завдання, пов'язані з розвитком соціокультурної компетентності:

1. Завдання, спрямовані на вдосконалення якостей самого того, хто навчається: усвідомлення себе у світі, у своїй культурі, усвідомлення того, що той, хто навчається, є частиною своєї культури; доброзичливість до всіх людей, незалежно від раси, національності, віросповідання, становища в суспільстві, особистісних властивостей; розуміння недоторканності людського життя, доброта, милосердя; широта пізнавальних інтересів, прагнення і здатність до самоосвіти; усвідомлення цінності спілкування для встановлення взаєморозуміння, у тому числі між людьми (народами) – носіями різних мов і культур;

2. Завдання, пов'язані з оптимізацією взаємодії учня з навколишнім світом: уміння приймати прийнятний у соціокультурному плані спосіб мовленнєвої та немовленнєвої поведінки в умовах міжкультурної комунікації; соціокультурна спостережливість, здатність будувати спілкування відповідно до особливостей ситуації та співрозмовника; усвідомлення причетності до того, що відбувається в родині, класі, школі, місті, країні, світі; усвідомлення взаємопов'язаності, цілісності всього світу і необхідності об'єднання зусиль народів для розв'язання глобальних проблем людства.

Для вирішення перелічених завдань і формування соціокультурної компетентності знадобиться така організація педагогічного процесу, за якої

кожен з учнів усвідомлює себе активним суб'єктом діяльності, чий творчий потенціал є затребуваний оточуючими.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воробйова І.А. Формування соціокультурної компетенції учнів старшої школи засобами іноземної мови: Автореф. дис...канд. пед. наук / АПН України. Київ, 2003. 20 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Калінін В.О. Teaching and Culture. Х.: Основа, 2004. 96 с.
4. Косович О.В. Критерії відбору навчальних матеріалів у навчанні аудіюванню на старшому етапі загальноосвітньої середньої школи. URL: <https://ojs.kgpa.km.ua/index.php/peddiscourse/article/view/1119/1020>

PROMOTING SOCIAL AND EMOTIONAL LEARNING VIA ELECTIVE COURSES AND COLLABORATION

Olha Datskiv,

PhD in Pedagogy,

Associate Professor

Department of English Philology and Methods of Teaching English

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Ternopil, Ukraine

Nataliia Levchyk,

PhD in Pedagogy,

Associate Professor

Department of English Philology and Methods of Teaching English

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Ternopil, Ukraine

In contemporary education, fostering social and emotional learning (SEL) has emerged as a critical component of effective teaching practices. This abstract presents a collaborative initiative to promote SEL among pre-service English teachers by integrating two elective courses: “Dramatization in Teaching and Learning Foreign Languages” and “Song Materials in Teaching Foreign Languages”. The collaboration between faculty members in designing and implementing these courses and the potential benefits for pre-service teachers in developing their SEL competencies are explored.

The integration of the courses is grounded in the recognition of the interconnectedness between language pedagogy and emotional intelligence [1, p.66; 3, p.132-133]. Collaborating in these courses, faculty members seek to provide pre-service teachers of foreign languages with a holistic understanding of language teaching that encompasses both cognitive and affective factors. Through